

Kvalitetsrapport 2023/2024

Förskolorna Gonäs,
Saxdalen, Fredriksberg

Innehållsförteckning

-	1. Inledning och mål	4
○	1.1 Nationella styrdokument	4
○	1.2 Kommunövergripande mål.....	4
-	2. Vision.....	5
-	3. Förskolans kunskapsresa - Struktur- och processkvalitet....	5
-	4. Organisation	6
-	5. Förutsättningar.....	7
○	5.1 Rektors förutsättningar	8
○	5.2 Förskolornas förutsättningar.....	9
▪	5.2.1 Gonäs förskola	9
▪	5.2.2 Saxdalens förskola	9
▪	5.2.3 Fredriksbergs förskola	9
▪	5.2.4 Områdets utmaningar under utbildningsåret.....	10
-	6. Utvärdering av prioriterade förbättringsåtgärder för utbildningsåret 2023-2024	11
○	6.1 Resultatredovisning för enheten utbildningsåret 2023-2024.....	12
▪	6.1.1 Systematiskt kvalitetsarbete	12
▪	6.1.2 Digitalisering.....	12
▪	6.1.3 SKUA	12
▪	6.1.4 Arbeta med gemensam barnbok.....	12
▪	6.1.5 Arbeta med förskolornas kulturer	13
▪	6.1.6 Målområde 1- I våra förskolor skapar pedagogerna en pedagogisk miljö som bygger på god värdegrund, social hållbarhet och tillgänglig lärmiljö.	13
▪	6.1.7 Målområdet- I våra förskolor stimulerar och utmanar pedagogerna barnens språk och kommunikation	14
▪	6.1.8 Målområde-I våra förskolor stimulerar och utmanar pedagogerna barnens matematiska utveckling.....	15
▪	6.1.9 Målområde- I våra förskolor stimulerar och utmanar pedagogerna barnens intresse för naturvetenskap och teknik	15
▪	6.1.10 Målområde- I våra förskolor stimulerar och stärker pedagogerna barnens intresse för lek och för att erövra nya kunskaper och färdigheter	16
○	6.2 Enkäter	16
▪	6.2.1 Enkät för vårdnadshavare - övergripande resultat för hela kommunen	16
▪	6.2.2 Enkät för personal.....	17
-	7. Vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet och kollegialt lärande	18
○	7.1 Vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.....	18
▪	7.1.1 Vårt arbete med beprövad erfarenhet	19
○	7.2 Kollektivt lärande.....	19
▪	7.2.1 Vårt arbete med kollektivt lärande.....	19

-	8. Rutiner för systematiskt kvalitetsarbete och resultatstyrning.....	20
o	8.1 Så här har vi arbetat med det systematiska kvalitetsarbetet och resultatstyrningen 2023-2024	20
-	9. Verksamhetsplan- prioriterade förbättringsåtgärder för utbildningsåret 2024-2025	21
-	10. Beprövad erfarenhet	22
o	10.1 Hur vi har arbetat för att få vår erfarenhet beprövad under utbildningsåret 2023-2024	22
o	10.2 Reflektioner efter att vi har arbetat med det gemensamma temat ett utbildningsår	25

- 1. Inledning och mål

○ 1.1 Nationella styrdokument

Utbildningen i förskolan styrs av både kommunala och statliga mål. De statliga styrdokumenterna är skollag och läroplan. Av skollagen (2010:800) framgår det att utbildningen i förskolan syftar till att inhämta och utveckla kunskaper och värden. 1 juli 2019 fick förskolan en ny läroplan, Lpfö 18. Lpfö 18 består av; förskolans värdegrund, uppdrag samt mål och riktlinjer. Lpfö 18 anger också en förväntad ansvarsfördelning för rektor, förskollärare och arbetslag.

De kommunala målen beslutas av kommunstyrelsen och social- och utbildnings-nämnden.

○ 1.2 Kommunövergripande mål

Ludvikas kommunövergripande mål för 2021-2025 består av en vision, 3 strategiska målområden, 5 verksamhetsmål samt 17 resultatmått. Målen handlar om vad kommunen ska åstadkomma för invånarna (resultat). Kommunens vision är ”Ludvika är framtidens, tillväxtens och möjligheternas kommun”. De strategiska målområdena är barn och unga, arbete och näringsliv samt invånarnas livsmiljö. De kommunövergripande verksamhetsmålen är att Ludvika ska vara:

- En av landets bästa skolkommuner
- En bra kommun att växa upp i
- En tillväxtkommun
- En bra kommun att leva i
- En hållbar kommun

Totalt 17 resultatmått används för att indikera om de fem målen nås. Utfall och målvärden för resultatmåttarna som ingår det kommunövergripande verksamhetsmålet ”En av landets bästa skolkommuner” visas i följande tabell.

Vision och verksamhetsmål 2021 – 2025.

Barn och unga	Utfall					Målvärden				
	2018	2019	2020	2021	2022	2021	2022	2023	2024	2025
En av landets bästa skolkommuner										
Genomsnittligt meritvärde avgångselever år 9 (max=340)	211	213	212	213	204	214	215	216		220
Genomsnittlig betygspoäng gymnasiets avgångselever år 3 (max=20)	14,2	13,1	13,8	14,3	14,0	13,5	13,7	13,9		14,2
Andel elever som är trygga i skolan	90%	90%	89%	87%		91%	91%	91%		93%
Andel personal inom förskolan med förskollärarlegitimation	35%	34%	37%	37%	41% ¹⁾	40%	40%	42%		50%

Vision och verksamhetsmål 2021 – 2025.

Mål	Resultatmått	Källa
En av landets bästa skolkommuner	Genomsnittligt meritvärde avgångselever år 9 (max=340)	Egen mätning i kommunen, ev. även kolada.se
	Genomsnittlig betygspoäng gymnasiets avgångselever år 3 (max=20)	Egen mätning hos VBU, ev. även kolada.se
	Andel elever som är trygga i skolan	Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor Lupp-enkät
	Andel personal inom förskolan med förskollärarlegitimation	Egen mätning i kommunen, ev. även kolada.se

- 2. Vision

En gemensam vision är den främsta vägvisaren på resan.

"Varje förskola ska vara den bästa förskolan för varje barn som går där".

Varje förskola har unika egenskaper och förutsättningar.

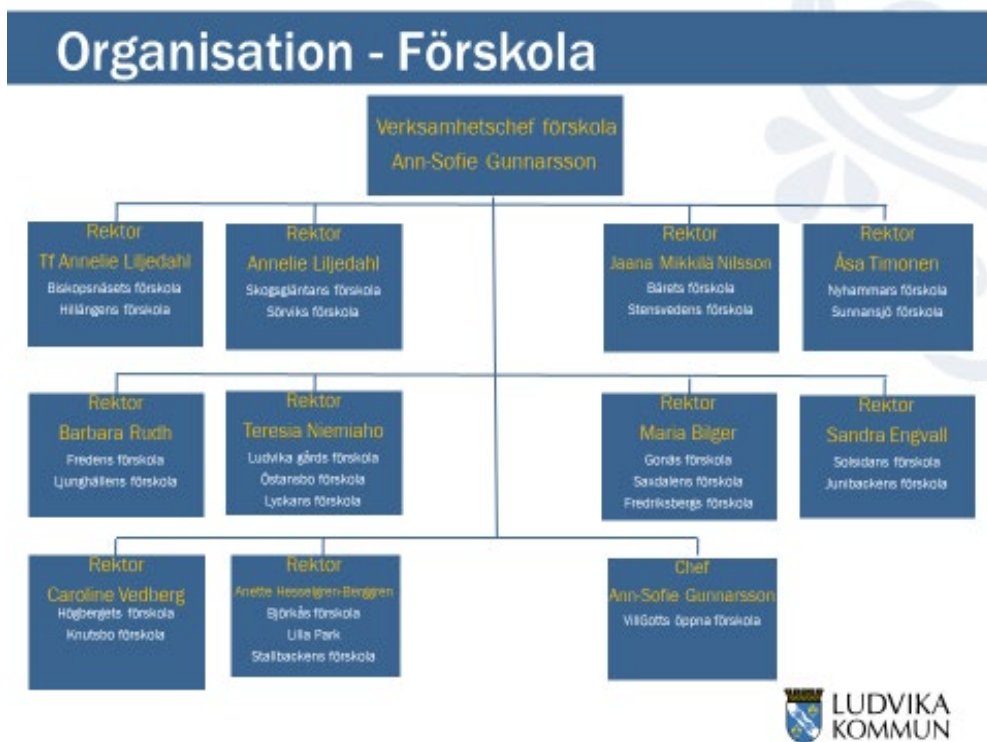
Tillsammans - barn, personal och vårdnadshavare-
arbetar vi för att skapa de bästa lärmiljöerna för varje barn som går på aktuell
förskola.

- 3. Förskolans kunskapsresa - Struktur- och processkvalitet

Grundskolan har tidigare utvecklat sitt systematiska kvalitetsarbete genom den så kallade "Kunskapsresan". Förskolans rektorer har tillsammans med verksamhetschef och verksamhetsutvecklare under 2023/24 påbörjat ett liknande arbete för förskolorna i kommunen. En referensgrupp, bestående av förskollärare, barnskötare, specialpedagoger samt fackliga företrädare, har också deltagit i arbetet. Kunskapsresan syftar till att utveckla förskolans sätt att på vetenskaplig grund arbeta för rätten till likvärdig utbildning, kollektivt lärande och målstyrning. Genom Kunskapsresan påbörjas arbetet med att förbättra och underlätta kvalitetsarbetet i Ludvika kommuns förskolor, bland annat genom gemensam vetenskaplig grund, vision, genomarbetade rutiner och en struktur som stödjer pedagogernas undervisning utifrån läroplanen för förskolan, Lpfö 18.

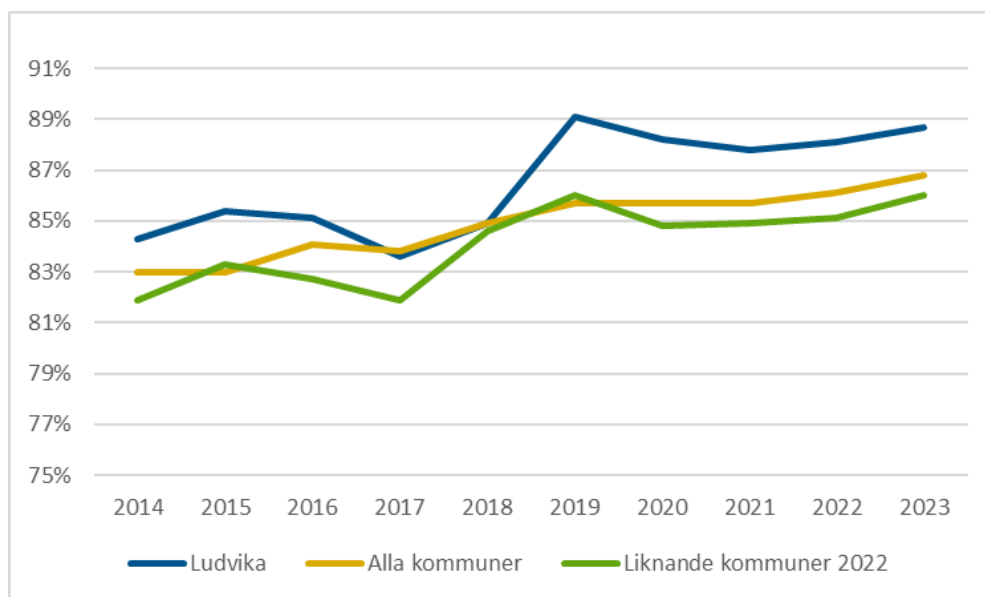
Under höstterminen 2024 påbörjas implementeringsarbetet. Varje rektor kommer att ansvara för implementeringen för sina förskolor. Ett gemensamt material för hur detta ska gå till har tagits fram för att det ska bli en likvärdighet. Under hösten kommer rektorerna också att genomföra undervisningsobservationer i syfte att tillsammans med pedagogerna synliggöra och utveckla undervisningen.

- 4. Organisation

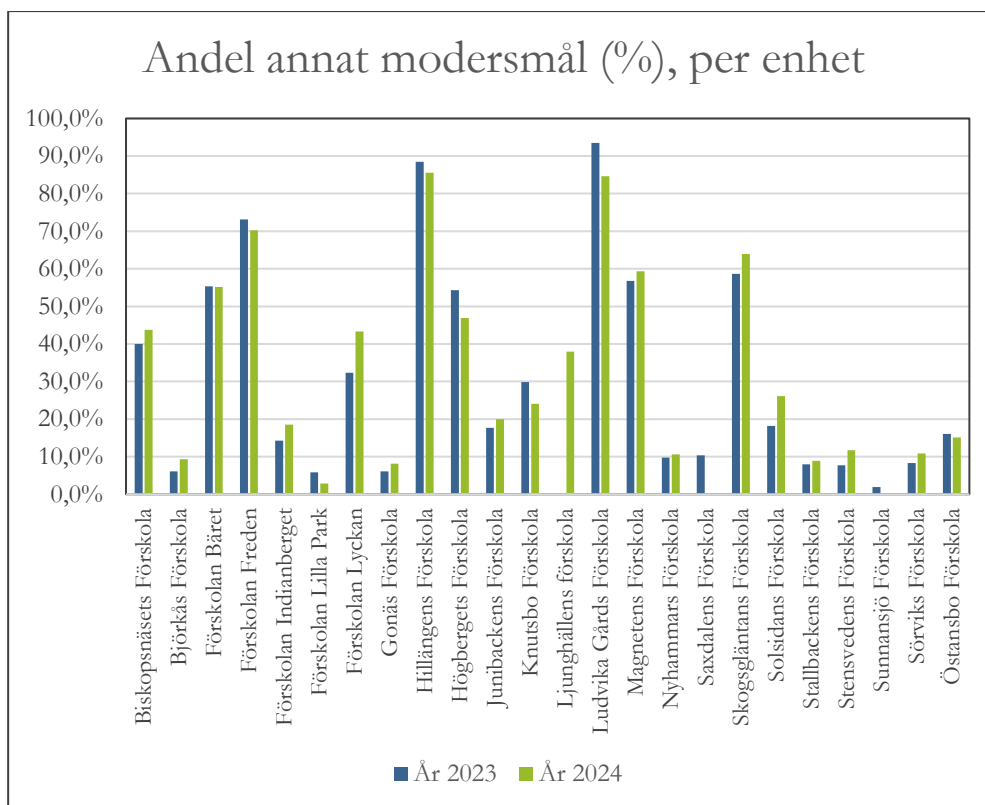
- 5. Förutsättningar

Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%) (N11800)

Källa: Kolada

Ludvika har en högre andel barn inskrivna i förskolan än såväl liknande kommuner som riket i helhet på 88,1%.

Sammanställning över barn med annat modersmål

Källa: Hypergene

○ 5.1 Rektors förutsättningar

Jag är rektor för förskolorna i Gonäs, Saxdalen och Fredriksberg, totalt 22 personal. Jag får administrativt stöd av en handläggare vad det gäller budget, rekrytering, beställningar, schemaregistrering och andra Heromafrågor. Området har även stöd av en specialpedagog. Hon bistår med sin kunskap i frågor på organisations-, grupp- och individnivå. Under läsåret har hon stöttat personal i samtal med vårdnadshavare, haft kortare föreläsningar på kompetensutvecklingsdagar, deltagit i BHT, haft kontakt med externa aktörer som BVC, HAB och logoped och observerat på avdelningarna. I utvärderingen från läsåret kommer det fram att flera av avdelningarna på området inte har haft så mycket kontakt med specialpedagogen under det här utbildningsåret. Det framkommer att en avdelning hade önskat mer stöd i hur de ska få de yngsta barnen mer delaktiga, en annan i hur de ska tänka när de delar in barnen i grupper och en tredje hade önskat mer besök för att sedan få möjlighet att tillsammans med specialpedagogen reflektera över olika dilemman som uppstår. Vissa avdelningar har haft mer kontakt. De har då fått stöd i samtal med vårdnadshavare, när de har känt oro för barn och vid kartläggning för vissa på individnivå. Specialpedagogen uttrycker själv, att hon inte riktigt har hunnit med att vara ute på avdelningarna som hon har önskat, eftersom det har varit fler individärenden det är utbildningsåret som hon har behövt prioritera.

Jag har studerat mitt sista år på rektorsutbildningen i Uppsala universitet. Jag tycker att det har varit en bra utbildning, där jag har fått kunskap som jag har nytta av i mitt arbete som rektor. Vi har tagit del av den senaste forskningen genom litteratur och föreläsningar. Några gånger per termin har vi fysiska träffar som innehåller föreläsningar, workshops och seminarium. Mitt mål har varit att avsätta en dag i veckan för studier. Jag tycker att det har fungerat bra, även om vissa av dagarna som är tänkta för studier ibland behöver innehålla annat jobb så som personalärenden, budgetuppföljning och chefsträffar.

Jag har en utvecklingsgrupp som består av tre pedagoger, specialpedagog och rektor. Gruppens syfte har varit att diskutera och genomföra förbättringar på hela mitt område. Utvecklingsgruppen har bland annat skrivit vår gemensamma planering. Tanken med det var att vi hade en färdig planering när höstterminen startade som alla kunde publicera, vilket sparar både tid och tar bort en del stress som jag har upplevt att pedagogerna känner inför en ny termin. Gruppen arbetade även fram en plan för hur vi skulle kunna få in hela läroplanen i temat, så att vi skulle höja kvaliteten och likvärdigheten på alla förskolorna. Vi har träffats tre gånger. Våra möten har varit 2-3 timmar varje gång. Sedan har även utvecklingsgruppen varit delaktiga när vi har haft våra kontaktpolitiker på besök. Vi har då lyft framgångsfaktorer, utmaningar och tankar som vi har upplevt under läsåret.

○ 5.2 Förskolornas förutsättningar

Förskolor	Avdelningar	Antal barn	Förskollärare	Anställda	Barn/anställd	Barn med annat modersmål	Socio-ekonomisk variabel
Gonäs	3	50	5	9	5,6	4	15,7
Saxdalen	2	27	2	6	5,6	0	24,6
Fredriksberg	2	25	3	5,15	5,7	4	18,0

▪ 5.2.1 Gonäs förskola

Gonäs är en förskola som ligger ca.10 minuter från centrala Ludvika med plats för 50 barn fördelade på tre avdelningar. Naturen finns nära och är en del i undervisningen. Pedagogerna som arbetar här har en god struktur, vilket skapar trygghet för både barn och vuxna. Här arbetar både utbildade förskollärare och barnskötare. Under vistelsen på förskolan ska barnen känna trygghet, trivsel, respekt och delaktighet. Vi har haft svårt även under det här utbildningsåret att skapa stabilitet på alla avdelningar, vid längre frånvaro hos personal. Det har främst varit på en avdelning som detta har varit kännbart. På vårterminen bytte därför en ordinarie personal avdelning. Två av långtidsvikarierna som vi har anställt för att täcka upp för ordinarie personal, har slutat av privata skäl. Detta har till viss del påverkat kvaliteten. Det är endast ett fåtal barn med annat modersmål på förskolan.

▪ 5.2.2 Saxdalens förskola

Saxdalens förskola ligger i ett naturskönt område i en lantlig miljö. Här finns det plats för 30 barn fördelade på två avdelningar. Målsättningen är att ha en god relation med alla barn och vårdnadshavare. Pedagogerna är lyhörda för barnens intressen och idéer och ändrar den fysiska lärmiljön därefter. Hela förskolan påverkades stort när grannhuset brann ned. Krisgrupp sammankallades och vi fick även stöd av två psykologer från Elevhälsan. I slutet av höstterminen gjordes några personalförändringar. En förskollärare flyttades från Gonäs till Saxdalen och en erfaren barnskötare anställdes. Jag ser fram emot höstterminen då den nya personalgruppen förhoppningsvis får arbeta med vårt tema från start till mål. Även om det blir en utmaning att de endast kommer att vara fyra personer som jobbar heltid och en på 75 % tror jag att de kan få till en bra undervisning för barnen.

▪ 5.2.3 Fredriksbergs förskola

Fredriksbergs förskola ligger ca 60 km väster om centralorten Ludvika. Det finns plats för 32 barn fördelade på två avdelningar. På förskolan finns det ett mottagningskök. En i personalen har viss procent i sin tjänst förlagd till kökssysslor. Här finns fin natur som dagligen utnyttjas i undervisningen. Natur- och miljötänk går som en röd tråd i all undervisning. I Fredriksberg är utflyktsmålen många. Barnen får motorikträning både genom promenader, i idrottshallen och på gården som till viss del består av skog. I mars gick en person i personalgruppen i pension och jag har även haft en person

långtidssjukskriven under hela vårterminen. Rekryteringen som skulle göras misslyckades, eftersom personen som först tackat ja ångrade sig och tackade nej. Detta skapade en oro i personalgruppen. Vi har bland annat ett barn som har väldigt speciella behov, där en person behöver vara nära hela tiden, så att det inte ska bli en fara för barnets liv. När vi tillslut hittade personal, valde jag att flytta en ordinarie personal till den andra avdelningen för att få det så tryggt och säkert som möjligt. Under utbildningsåret har förskolan bytt namn från förskolan Indianberget till Fredriksbergs förskola. Det är endast ett fåtal barn med annat modersmål på förskolan.

▪ 5.2.4 Områdets utmaningar under utbildningsåret

Det finns några utmaningar på mitt område som tar mycket tid och energi, eftersom det inte finns några lösningar på dessa dilemman. Det första är barnantalet som påverkar budgeten. Under utbildningsåret har det varit få barn både i Fredriksberg och i Saxdalen. Familjer flyttar in och ut från dessa byar och förändringarna blir snabba. Det är få personer som söker mina tjänster på grund av läget, speciellt i Fredriksberg. Jag har också svårt att få vikarier på alla mina tre förskolor. Det är många som inte har körkort och som därför tackar nej till vikariat. Detta gör det väldigt sårbart när någon är frånvarande och det blir ett stort tryck på den ordinarie personalen. De får ändra sina arbetstider ofta och de får hoppa över sin planeringstid. Det tryggaste hade varit att anställa en person som skulle vara vikarie på området, men jag har inte de ekonomiska förutsättningarna för det.

Under utbildningsåret har det även varit återkommande fastighetsfrågor som vi inte riktigt har kunnat sätta punkt på. Värmen är ett återkommande problem i Saxdalen, då det vissa dagar kan vara 15 grader inne. Drifttekniker har varit snabbt på plats, men felen har bara rättats till tillfälligt. Vi har nu fått fläktar som står på förskolan, som kan hjälpa till att hålla värmen tills felet är åtgärdat. Vi har även väntat på att få förråd flyttade, få grinden på plats och lås till personalskåp. I Gonäs uppstod även fel på värmen på en avdelning, men där var det istället för varmt. I matsalen var det 27 grader under en period i ett rum utan fönster. Som tur var hände detta på äldrebarnsavdelningen, så dörren till korridoren fick stå öppen. Vi har även väntat en längre tid på att få elfelet på jalousierna fixat.

Fastighetsfel som inte blir åtgärdade skapar en frustration och dålig stämning, vilket går ut över barnens utbildning. Detta är ett svårt dilemma eftersom det inte finns flera vägar att lösa problemen på, än att lägga in i Portalen eller kontakta chefer via mail eller telefon. Felen som läggs i Portalen kan vissa saker ligga länge utan att bli åtgärdade, eller så tas de bort för att inte fastighetsvärden kan åtgärda felet själv. Det finns även flera chefer som jag behöver ha koll på som t.ex. så har jag olika chefer till fastighetsvärdarna på mina tre förskolor. Jag har endast träffat chefen för fastighetsvärden i Saxdalen på ett kundmöte, fast det var sagt att vi skulle ha dessa möten på alla förskolorna. På mötet i Saxdalen bestämdes det att fastighetsvärden skulle ha kontinuerlig kontakt med förskolan

varannan vecka, för att stämma av med personalen om saker behövde åtgärdas. Detta har inte fungerat och jag har också mailat chefen om det. Det har även varit svårt att få tag på den uteansvarige chefen, för att få besked när saker ska åtgärdas. Jag har tagit upp återkommande fastighetsproblem med min chef, som tar det vidare på möten med LKFAB.

6. Utvärdering av prioriterade förbättringsåtgärder för utbildningsåret 2023-2024

Målområde	Syfte	Aktivitet
Systematiskt kvalitetsarbete	Bättre och bättre undervisning	Samarbeta med Successful School för att öka kvaliteten
Digitalisering	- Yrkesstoltheten ökar. - Stressen minskar. - Delaktigheten ökar. - Pedagogerna får ökad kunskap i verktyget och SKA-arbetet. - Rektorerna får en samsyn så att vi motiverar och handleder pedagogerna på ett bra sätt.	Alla arbetslag gör minst tre planeringar med tillhörande reflektion och analys i verktyget Unikum under ett verksamhetsår. Alla pedagoger är delaktiga i det arbetet.
SKUA	Att de ökade kunskaperna lever vidare och att ny personal informeras om vikten av att tillämpa förhållningssättet	Få in i befintliga strukturer
Arbeta med gemensam barnbok på området	Att få till ett kollegialt lärande som leder till en bättre undervisning	Gemensamt tema på hela området. Gemensam planering, fokusområden för att kunna utbyta erfarenheter, idéer och inspirera varandra
Arbeta med förskolornas kulturer	Förbättrad arbetsmiljö för barn och personal. Bättre kvalitet i undervisningen	Regelbundna möten med diskussion, reflektion och synliggörande av befintliga strukturer.

- **6.1 Resultatredovisning för enheten
utbildningsåret 2023-2024**

- **6.1.1 Systematiskt kvalitetsarbete**

Analys av resultatuppföljningen: Samband och orsaker som har påverka verksamheten och barnens utveckling – i positiv eller negativ riktning.

Vi har under utbildningsåret systematiskt arbetat med våra rutiner och läst litteratur för att få fram vilken vetenskaplig grund som förskolorna i Ludvika kommun ska vila på. Det har varit ett gediget arbete som har fått tagit tid. Förhoppningsvis kommer det att leda till att utbildningskvaliteten förbättras för alla barn i kommunen.

- **6.1.2 Digitalisering**

Analys av resultatuppföljningen: Samband och orsaker som har påverka verksamheten och barnens utveckling – i positiv eller negativ riktning.

Vi har arbetat målmedvetet och strukturerat med fyra planeringar det här utbildningsåret. Pedagogerna har arbetat i mixade grupper från alla tre förskolorna, för att kunna dela med sig av erfarenheter och idéer till varandra. Detta för att få andra perspektiv på både undervisning och även på utformningen av själva planeringen. Jag ville att det skulle finnas tid att verkligen diskutera med andra vilket syfte undervisningen ska ha och att alla skulle vara delaktiga i det som står. På det här sättet kommer förhoppningsvis vi få mer kvalitet i barnens utbildning, eftersom det har varit många personer som har lagt in olika aspekter och synpunkter i det som står. Planeringarna kommer vi att arbeta aktivt med under utbildningsåret 2024-2025. Vi har även arbetat med reflektion och analys på ett organiserat sätt. Tid har funnits på kompetensutvecklingsdagarna för varje arbetslag att reflektera över sitt arbete och skriva in det i Unikum. Det har till varje gång funnits stödfrågor till vad som ska reflekteras och analyseras. Rektor har också kontinuerligt givit feedback på arbetslagens reflektioner.

Se rubrik 10 för mer information.

- **6.1.3 SKUA**

Analys av resultatuppföljningen: Samband och orsaker som har påverka verksamheten och barnens utveckling – i positiv eller negativ riktning.

Det är svårt att veta om vi har fått in arbetet i de befintliga strukturerna, vilket även visar sig på personalens svar på enkäten. Flera skriver att det inte är aktuellt eller att de inte vet. Jag tänker att vi behöver arbeta mer med hur vi ska synliggöra SKUA och tydliggöra för alla på vilket sätt vi arbetar mer språk och kunskapsinriktat mot vad vi tidigare har gjort. Om pedagogerna inte själva är medvetna om hur de jobbar med detta, kan barnen missa viktiga undervisningstillfällen.

- **6.1.4 Arbeta med gemensam barnbok**

Analys av resultatuppföljningen: Samband och orsaker som har påverka verksamheten och barnens utveckling – i positiv eller negativ riktning.

Arbetet med den gemensamma barnboken Fluff av Annica Heden har varit ett riktigt lyft för hela rektorsområdet. Vi har på ett strukturerat sätt arbetat med olika områden från förskolans läroplan. Alla förskolor har haft samma fokusområde, vilket har gjort att pedagogerna har delat erfarenheter, idéer och tankar med varandra. Relationerna har stärkts mellan individerna på de olika förskolorna eftersom de har arbetat mycket i mixade grupper mellan förskolorna. Vi har fått en positivare kultur och ett driv framåt.

Läs mer om arbetet under rubrik 10.

▪ **6.1.5 Arbeta med förskolornas kulturer**

Analys av resultatuppföljningen: Samband och orsaker som har påverkat verksamheten och barnens utveckling – i positiv eller negativ riktning.

På rektorsutbildningen har vi läst mycket litteratur om hur kulturen på en arbetsplats påverkar utbildningen för barnen. Under två års tid har vi därför arbetat med kulturerna på varje förskola. Med hjälp av bilder i en Powerpoint har vi diskuterat saker som annars bara har funnits under ytan. Vi har haft regler för hur samtalen ska gå till och rektor har sett till att allas röster ska bli hörda. Arbetet har varit olika utmanande på de olika förskolorna. I personalens utvärderingar säger flera både att det har varit svårt men också att de har vågat säga mer saker än de tidigare gjort. Vissa tycker att de har blivit bättre på att informera varandra om saker, som tidigare har lett till missförstånd på grund av bristande kommunikation. Flera tar upp att det är svårt när det går för lång tid mellan gångerna, vilket också är ett dilemma som jag upplever. Några kommer med tips på hur vi ska fortsätta arbetet med att bygga bättre relationer, som till exempel att ha dagens dilemma, speeddate med olika frågor och att göra andra saker tillsammans för att lära känna varandra bättre.

▪ **6.1.6 Målområde 1- I våra förskolor skapar pedagogerna en pedagogisk miljö som bygger på god värdegrund, social hållbarhet och tillgänglig lärmiljö.**

Analys av resultatuppföljningen: Samband och orsaker som har påverkat verksamheten och barnens utveckling – i positiv eller negativ riktning.

Värdegrund och skapande var det första området i vårt gemensamma tema. Vi tänkte att det är bra när att arbeta med värdegrundsfrågor för att lära känna individerna och att arbeta ihop gruppen. Vi har haft en väska som har delats av alla tre förskolorna. Väskan innehöll kaninen Fluff, en bok att skriva i och ett uppdrag från rektor och specialpedagog. Tanken var att barnen skulle ta hand om den lilla gosedjurskaninen på bästa sätt och få den att känna sig inkluderad i gruppen. Barnen fick ett gemensamt fokus och fick samarbeta för att sköta om kaninen på bästa sätt. Fluff hjälpte även barnen att prata om olika känslor, som vad barnen tror att kaninen blir glad, ledsen, arg och rädd för. I väskan fanns en bok, vars syfte var att pedagoger och barn skulle dela med sig lite av vad de hade gjort på avdelningen när Fluff hade varit på besök.

Värdegrundsuppdraget som låg i väskan var att göra intervjuer med barnen och ta reda på vad som gör dem glada, ledsna, rädda och arga. Här involverades

även vårdnadshavarna speciellt till de yngre barnen, eftersom de behövde vara med och berätta om deras barn. På flera av avdelningarna satt sedan intervjuerna på väggen på avdelningen, vilket gjorde att barnen lärde sig mycket om varandras känslor. Personalen upplevde även att de lärde sig mer om barnen, vilket gjorde att de fick mer förståelse för barnens livssituationer. Detta kunde sedan ligga till grund för den fortsatta planeringen. Flera av pedagogerna beskriver i sina utvärderingar att de har delat in barnen i mindre grupper för att varje barn ska få det talutrymme och stöttnings som de behöver, men även för att alla ska bli delaktiga i undervisningen. I de mindre grupperna har pedagogerna lättare att se om det är något barn som tappar fokus eller behöver mer stöd. Måltidssituationerna har också varit undervisningssituationer, då värdegrundsfrågor har fått vara i fokus. Eftersom vi hade värdegrund och skapande som samma målområde, så blev de olika skapandeövningarna något som bidrog till att barnen fick samarbeta och samspela med varandra. Några avdelningar tillverkade en egen kanin så att de hade Fluff på avdelningen hela tiden.

- **6.1.7 Målområdet- I våra förskolor stimulerar och utmanar pedagogerna barnens språk och kommunikation**

Analys av resultatuppföljningen: Samband och orsaker som har påverkat verksamheten och barnens utveckling – i positiv eller negativ riktning.

Uppdraget som låg i Fluffs väska var att alla avdelningar skulle arbeta med utvalda bokstäver i praxisalfabetet. Specialpedagogen har tidigare försökt att pedagogerna ska arbeta med praxisljuden, men det är endast några som har gjort det. När vi gjorde det till ett gemensamt uppdrag så fick vi till ett mer kollektivt lärande. I väskan fanns det med förslag på hur man kan jobba med ljuden och varför det är viktigt. Pedagogerna beskriver i sina utvärderingar att de har fiskat ljuden, gjort egna sånger och satt upp korten till exempel vid en dörr så att barnen får säga ljudet som en kod för att komma in. I väskan fanns det en saga där de utvalda bokstäverna fanns inkluderade. Sagan lektes både vid samlingar, vid matbordet och ute i skogen. Pedagogerna berättar att barnen har varit mycket intresserade och har varit förvåningsfulla inför undervisningssituationerna. Genom att ha språkljuden i fokus har det uppmärksamats vilka språkljud som barnen har haft svårt för och man har kunnat arbeta vidare med dem. Pedagogerna beskriver även att de har jobbat med vissa tecken, till exempel tecken för olika känslor för att alla barn ska kunna förklara hur de känner. Eftersom vårt tema är baserat på en bok, så har vi automatiskt ord och bilder i vår undervisning. Boken om Fluff har använts flitigt både ute och inne. Vissa avdelningar har satt upp bilder på väggarna utifrån boken, så att den blir en del i barnens lekmiljö. Det har varit en fördel att arbeta med samma bok under en längre tid. På detta sätt har barnen verkligen haft tid att analysera bilderna och upptäcka alla detaljer.

- **6.1.8 Målområde-I våra förskolor stimulerar och utmanar pedagogerna barnens matematiska utveckling**

Analys av resultatuppföljningen: Samband och orsaker som har påverkat verksamheten och barnens utveckling – i positiv eller negativ riktning.

Inför att pedagogerna skulle planera inför matematikblocket fick de en lathund för vad mycket det här området kan innehålla. Tanken var att göra dem uppmärksamma på områden som rumsuppfattning, kroppsuppfattning, mönster och mätning som också är matematik. Jag köpte in lite större vågar till alla tre förskolorna, för att experimentera med matematik i uteundervisningen på gården. I utvärderingar lyfts kommentarer som *Man kan få in matematik i allt. Det är bara fantasin som sätter gränser* och *Matematik öppnar upp för mycket kommunikation med barnen*. Här beskrivs även att de har spelat spel, gjort uppdrag på samlingen, att de har gått på formpromenad och sorterat barnens skor och strumpor. Barnen använder saker de har lärt sig i leken och i andra vardagssituationer. Eftersom matematikblocket sträcker sig över jul så bakas även den undervisningen in i temat. Flera av avdelningarna har en matteinspirerad adventskalender. En avdelning har använt sig av materialet *Matte på burk*, vilket både barn och pedagoger beskriver som roliga uppdrag. På en kompetensutvecklingsdag berättar de för andra, vilket förhoppningsvis kan inspirera fler att titta på materialet. Några har även arbetat med språkpåsen som har mattefokus. Flera pedagoger beskriver hur de planerar undervisningen så att varje barn ska få den utmaningen som de behöver. Att arbeta med olika uppdrag gör att det är enkelt att lägga undervisningen på olika nivåer, så att alla barn utmanas på olika plan.

- **6.1.9 Målområde- I våra förskolor stimulerar och utmanar pedagogerna barnens intresse för naturvetenskap och teknik**

Analys av resultatuppföljningen: Samband och orsaker som har påverkat verksamheten och barnens utveckling – i positiv eller negativ riktning.

Pedagogerna fick i uppdrag att göra experiment med barnen. Eftersom vi hade det här området mitt i vintern, så blev det mycket förundran över snö, is och vatten. De yngre barnen lärde sig ord som flyta, sjunka, fryst, tinat och smält. Några av de äldre barnen gjorde en egen hypotes, när de gissade hur mycket vatten det skulle bli i glasburken när de smälte snö. Några avdelningar lyfte tekniken som finns i vår vardag. De undersökte mikron, kylan, frysen, klädnypon, gem och säkerhetsnålar. Några äldre barn fick lära sig att sy, medan några yngre upptäckte vad som händer när man blåser luft i en ballong och släpper den utan att knyta. Pedagogerna beskriver hur de och barnen har upplevt experimenten tillsammans med barnen, utan att alltid veta vad som ska hända. En avdelning har läst barnboken med olika glasögon. En gång läste de den med naturglasögon och upptäckte då olika till exempel olika årstider och växter. När de läste med teknikglasögonen fastnade de istället på väffeljärnet och kaninburen. Flera pedagoger reflekterar över att barnen har varit väldigt

nyfikna och det har inte varit svårt att göra dem delaktiga. På en yngrebarnsavdelning tänkte pedagogerna innan de startade att det var komplicerat att arbeta med luft med de yngsta. När de sedan berättar om det har det gått över förväntan. Barnen har varit jätteintresserade och deltagit med glädje i de experimenten som de har gjort. Det beskrivs också från olika pedagoger att de har utnyttjat uterummet, då de har byggt hinderbanor till Fluff i snön, kastat hett vatten och fryst olika former med vatten.

- **6.1.10 Målområde- I våra förskolor stimulerar och stärker pedagogerna barnens intresse för lek och för att erövra nya kunskaper och färdigheter**

Analys av resultatuppföljningen: Samband och orsaker som har påverkat verksamheten och barnens utveckling – i positiv eller negativ riktning.

När vi har arbetat med temat på det här sättet som vi har gjort, så har undervisningen blivit lekfull. Det har funnits en lekfull ton i alla områden som vi har arbetat med. Pedagogerna har behövt vara kreativa och plockat in saker i undervisningen som de inte alltid har gjort tidigare. Eftersom de sedan har delat med sig till de andra avdelningarna och förskolorna på kompetensutvecklingsdagarna, så har goda exempel smittat av sig till andra. Barnen har varit väldigt delaktiga, nyfikna och pedagoger och barn har skapat utformningen av temat tillsammans under resans gång. Vi har under det här utbildningsåret arbetat med en lekplanering som vi publicerar i Unikum till höstterminen 24. Leken kommer att vara ett av våra fokusområden.

○ **6.2 Enkäter**

Varje läsår svarar vårdnadshavare och personal på en enkät. Syftet är att få en bild av hur de upplever förskolan och kvaliteten på utbildningen.

- **6.2.1 Enkät för vårdnadshavare - övergripande resultat för hela kommunen**

Svarsfrekvensen på enkäten för vårdnadshavare låg på ca 41 % i hela kommunen. Det skiftar dock stort mellan de olika förskolorna. Några har mycket hög svarsfrekvens medan andra har låg. Detta påverkar förstås hur vi kan tolka svaren och inför kommande år behöver vi arbeta för en ökad svarsfrekvens för att säkerställa likvärdigheten. Årets analys är baserad på de svar som inkommit.

Som vårdnadshavare är jag nöjd med personalens bemötande på förskolan
Resultat: 95,9% av de svarande vårdnadshavarna upplever att de är nöjda med personalens bemötande

Analys: Förskolan lyckas i hög utsträckning bemöta vårdnadshavarna på ett bra sätt. Vi ser dock att det går att ytterligare förbättra detta och ett utvecklingsområde vi kan se är att hämtning och lämning av 15-timmarsbarn kan upplevas som stressig när det är många barn som lämnas och hämtas samtidigt och förutsättningar för återkoppling mellan pedagoger och vårdnadshavarna är inte lika hög som vid andra tidpunkter. Vi kan också se att hämtning och lämning

kan upplevas som mindre trygg när det är många vikarier i verksamheten. Vi försöker se till att alltid ha ordinarie på alla avdelningar, men i perioder av hög sjukfrånvaro samt i semesterperioder kan det vara omöjligt att uppfylla detta. Introduktion och handledning av vikarier är ett område vi kan arbeta med för att utveckla.

Jag upplever att mitt barn trivs på förskolan?

Resultat: 98,4% av vårdnadshavarna upplever att deras barn trivs på förskolan

Analys: Vårdnadshavarna är mycket nöjda med hur deras barn trivs på förskolan. Vi arbetar för att bibehålla den höga nivån och satsar även på att höja den ytterligare.

Jag upplever att förskolan erbjuder en stimulerande undervisningsmiljö?

Resultat: 94,6% av vårdnadshavarna upplever att förskolan erbjuder en stimulerande undervisningsmiljö.

Analys: Vårdnadshavarna upplever i mycket hög grad att förskolan lyckas med att erbjuda en stimulerande undervisningsmiljö. I vårt arbete med både Förskolans kunskapsresa och Barnhälsoplanen för Ludvika kommuns förskolor finns ett stort fokus på undervisningsmiljön. Vi kan redan se en effekt på detta på våra förskolor och kommer att arbeta vidare för att ytterligare utveckla undervisningsmiljön under nästa läsår.

▪ 6.2.2 Enkät för personal

Hur väl lyckas förskolan erbjuda barnen en stimulerande miljö?

Gonäs: Mycket bra 42,9 %, ganska bra 57,1 %

Saxdalen: Mycket bra 75 %, ganska bra 25 %

Fredriksberg: Mycket bra 20 %, ganska bra 80 %

Hur väl lyckas förskolan lyfta undervisningssituationerna i de dagliga rutinerna?

Gonäs: Mycket bra 85,7 %, ganska bra 14,7 %

Saxdalen: Mycket bra 50 %, ganska bra 50 %

Fredriksberg: Ganska bra 100 %

Hur bedömer du att din avdelning arbetar med språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA)?

Gonäs: Ganska bra 71,4 %, ganska dåligt 14,3 %, ej aktuellt 14,3 %

Saxdalen: Ganska bra 25 %, 75 % ej aktuellt

Fredriksberg: Ganska bra 80 %, vet ej 20 %

I vilken utsträckning får barnen individuell uppmärksamhet på förskolan?

Gonäs: Mycket hög utsträckning 71,4 %, ganska hög utsträckning 8,6 %

Saxdalen: Mycket hög utsträckning 25 %, ganska hög utsträckning 75 %

Fredriksberg: Mycket hög utsträckning 60 %, ganska hög utsträckning 40 %

Analys: Det verkar som att pedagogerna tycker att de erbjuder barnen en stimulerande miljö och att de lyfter undervisningssituationerna i det dagliga rutinerna. De ger också barnen individuell uppmärksamhet. Svaren på om avdelningen har arbetat med SKUA ger sämre resultat. Läs mina reflektioner om detta under 6.1.3.

- 7. Vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet och kollegialt lärande

“Förskolan ska stimulera varje barns utveckling och lärande. Utbildningen ska alltid vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet när det gäller såväl innehåll som arbetssätt. Barnen ska ges förutsättningar för bildning, tänkande och kunskapsutveckling utifrån olika aspekter såsom intellektuella, språkliga, etiska, praktiska, sinnliga och estetiska. Detta förutsätter att alla i arbetslaget deltar i en aktiv diskussion om barnens lärande och om vad som är viktig kunskap i dag och i framtiden.” (Lpfö-18)

“Kollegialt lärande är ett samlingsbegrepp för olika former av strukturerat, gemensamt arbete, där kollegor tillsammans utvecklar kunskap. Det görs både genom att lära av egna och varandras erfarenheter och genom ta tillvara befintlig kunskap, till exempel aktuell forskning, inom området.

Kollegialt lärande innebär att lärare, rektorer och övriga professioner i förskola och skola själva formulerar frågeställningar, och kännetecknas av systematik, dokumentation, analys och kritisk granskning.

Vid arbete på egen hand finns det en risk att man missar viktiga aspekter av en fråga på grund av invanda och kanske omedvetna mönster. Kollegialt samarbete ger vidgade perspektiv och kan på så sätt bidra till professionellt lärande, vilket i sin tur bidrar till barns och elevers lärande och till skolutveckling.” (Skolverket)

○ 7.1 Vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Vi har som en del av Kunskapsresan under utbildningsåret 2023-2024 arbetat fram den vetenskapliga grunden för Ludvika kommuns förskolor. Detta har vi arbetat med genom att en grupp rektorer tillsammans med specialpedagoger läst ett antal böcker och valt ut fyra utifrån rubrikerna “Vetenskaplig grund och vetenskapligt förhållningssätt”, “Förhållningssätt och bemötande”, “God kvalitet i undervisningen” och “Ledarskap”. Vi läste, gjorde sammanfattningar och presenterade böckerna först i den mindre arbetsgruppen och sedan i hela rektorsgruppen. De böcker vi beslutade vår vetenskapliga grund ska bestå av är: “Att ställa frågor och söka svar” (Skolverket), “Värna barns psykiska hälsa” (Öhman), “Att arbeta lek responsivt” (Wallerstedt och Pramling) och “Leda förskolans barngrupp och arbetslag” (Edlund). Den vetenskapliga grunden för Ludvika kommuns förskolor kommer att presenteras som en plansch med beskrivningar av böckerna samt en broschyr med lite längre sammanfattningar av böckerna.

▪ 7.1.1 Vårt arbete med beprövad erfarenhet

Under utbildningsåret 2023-2024 har vi arbetat med en gemensam barnbok. Vi har reflekterat, diskuterat, prövat och dokumenterat vårt arbete. Det har funnits ramar, men också utrymme för att låta arbetet växa fram över tid. Det har varit 23 personer, inklusive rektor och specialpedagog som har varit involverade i arbetet. Vi kommer att jobba på liknande sätt även under utbildningsåret 2024-2025 för att förstärka våra erfarenheter och ompröva det som kan förbättras.

Läs mer om vårt arbete med under rubrik 10.

○ 7.2 Kollektivt lärande

Ett syfte med Kunskapsresan har varit att skapa hög kvalitet och en likvärdighet i dokument som kalender, årshjul och rutiner för pedagoger. En grupp rektorer har arbetat med detta och i en process under året skapat utkast till dokumenten. I arbetet med att utveckla dokumenten har vi haft en referensgrupp bestående av en pedagog från varje förskoleområde, fackliga representanter från Kommunal och Sveriges lärare samt alla specialpedagoger. Referensgruppen har tagit del av utkast, träffats ett antal gånger och diskuterat i mixade grupper med rektorer och lämnat synpunkter som arbetsgruppen arbetat vidare med. Vi har nu färdiga utkast till årshjul, kalender och rutiner för pedagoger. Ludvika kommuns gemensamma årshjul, kalender och rutiner för pedagoger kommer att färdigställas och presenteras i början av höstterminen. Referensgruppen har även läst en av böckerna i den vetenskapliga grunden: *“Att ställa frågor och söka svar”*. På en av träffarna diskuterade de innehåll, begrepp och tankar inför implementeringen av den vetenskapliga grunden.

▪ 7.2.1 Vårt arbete med kollektivt lärande

En stor bidragande orsak till att jag valde att vi skulle ha ett gemensamt tema på hela rektorsområdet var att vi skulle få till det kollektiva lärandet. Eftersom vi har haft samma fokus från start till mål, så har det varit lätt att dela erfarenheter, idéer och inspireras av varandras undervisning. Varje kompetensutvecklingsdag har rektor också delat in pedagogerna i olika mixade grupper mellan förskolorna, för att få ta del av andras tankar och diskutera olika ämnen med andra personer. Detta har varit uppskattat och många uttrycker att de har lärt känna varandra väl och det är spännande att delta i dessa sammanhang. Min förhoppning är att diskussionerna ska leda till att pedagogerna reflekterar över varför de gör som de gör och ibland även omvärderar sin undervisning. Vi har diskuterat förhållningssätt, kränkande behandling och vad ett kollektivt lärande skulle kunna vara i vårt rektorsområde. Jag hade gärna haft dessa diskussionsgrupper vid flera tillfällen, men avstånden mellan förskolorna gör det svårt. Det är också svårt att planera för grupper då fler personer ska kunna gå ifrån barngruppen. På mina tvåavdelningsförskolor har de till och med svårt att få ut planeringstid och avdelningsplaneringar. Då känns det inte bra att planera för ytterligare tillfällen då pedagogerna ska gå ifrån, eftersom vi heller oftast inte får vikarier till ytterområdena. Jag skulle vilja ha förskollärarträffar, men då

skulle det till exempel försvinna två personer från varje avdelning i Gonäs och då skulle det inte fungera i barngrupperna.

- 8. Rutiner för systematiskt kvalitetsarbete och resultatstyrning

“Utbildningen i förskolan ska utvecklas så att den svarar mot de nationella målen. Huvudmannen har ett ansvar för att så sker. Rektorns ledning samt förskollärares ansvar för att undervisningen bedrivs i enlighet med målen i läroplanen och arbetslagets uppdrag att främja barns utveckling och lärande är förutsättningar för att utbildningen ska utvecklas och hålla hög kvalitet. En sådan utveckling kräver att rektor och alla som ingår i arbetslaget systematiskt och kontinuerligt dokumenterar, följer upp, utvärderar och analyserar resultaten i utbildningen.” (Lpfö-18)

○ 8.1 Så här har vi arbetat med det systematiska kvalitetsarbetet och resultatstyrningen 2023-2024

Analys av ert sätt att arbeta med det systematiska kvalitetsarbetet: Samband och orsaker som har påverkat verksamheten och barnens utveckling – i positiv eller negativ riktning.

Hela rektorsområdet har haft ett gemensamt tema och gemensamma mål. Vi har utifrån förskolans läroplan valt ut målområdena; skapande, värdegrund, språk, matematik, naturkunskap, teknik och motorik. Alla avdelningar har planerat och utvärderat sin utbildning på ett systematiskt sätt. Pedagogerna har delat med sig av sina erfarenheter till varandra och vi har lärt oss tillsammans under resans gång vad som fungerar bra och vad vi har behövt skruva på. I förskolans läroplan står det att rektor ansvarar för förskolans kvalitet och att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen och därmed verka för ökad måluppfyllelse. Under det här utbildningsåret tycker jag verkligen att jag har arbetat för detta och att hela området har haft ett driv framåt i rätt riktning. Det har varit lättare för mig som rektor att vara delaktig i utbildningen på alla tre förskolorna när de har haft samma fokus. Varje avdelning har fått feedback på sitt arbete och jag har kunnat ställa nyfikna frågor eftersom jag har varit så insatt i vad de har arbetat med.

- **9. Verksamhetsplan- prioriterade
förbättringsåtgärder för utbildningsåret 2024-
2025**

Övergripande mål: Systematiskt kvalitetsarbete genom Kunskapsresan. Syfte: Genom ett utvecklat och förankrat systematiskt kvalitetsarbete får varje barn tillgång till en likvärdig utbildning i Ludvika kommuns förskolor.		
<u>Delmål</u>	<u>Syfte</u>	<u>Aktivitet</u>
Under kommande läsår ska varje pedagog bli förtrogen med årshjul och tillhörande rutiner.	Skapa en bättre systematik i kvalitetsarbetet.	Implementering av årshjul och tillhörande rutiner sker under läsåret 24/25. Rektor leder arbetet genom gemensamt framtaget material.
Under kommande läsår ska varje pedagog bli förtrogen med förskolans vetenskapliga grund.	Den vetenskapliga grunden som arbetats fram vilar på forskning som kännetecknar framgångsfaktorer i förskolans utbildning.	Implementeringen av den vetenskapliga grunden påbörjas under läsåret 24/25. Rektor leder arbetet genom gemensamt framtaget material.
Varje arbetslag, där förskolläraren har ett särskilt ansvar, bedriver undervisning som genomsyras av ett språkutvecklande förhållningssätt.	Språk, lärande och identitetsutveckling hänger nära samman. Förskolan ska därför lägga stor vikt vid att stimulera barnens språkutveckling. (Lpfö18)	Genom undervisningsobservationer och kvalitetsdialoger säkerställer rektor att ett språkutvecklande arbetssätt genomsyrar undervisningen.
Arbeta med en gemensam barnbok	Att få till ett kollektivt lärande som leder till bättre och bättre undervisning. Arbeta med beprövad erfarenhet.	Gemensamt tema på hela området. Gemensam planering, fokusområden för att kunna utbyta erfarenheter, idéer och inspirera varandra. Dokumentera vårt arbete så att det blir beprövad erfarenhet.

- 10. Beprövad erfarenhet

○ 10.1 Hur vi har arbetat för att få vår erfarenhet beprövad under utbildningsåret 2023-2024

Efter att ha läst Christian Eidevald och Myrna Palmgrens bok *Förskolan med barnet i centrum*, väcktes många spännande tankar i mitt huvud. En tanke var hur vi kan underlätta jobbet i förskolan idag, men också höja kvaliteten? Vilka saker kan vara lika på alla mina tre förskolor och vilka mallar kan vi göra tillsammans? På rektorsutbildningen läste vi om framgångsrika förskolor och skolor. Detta väckte också tankar hos mig på hur jag skulle organisera för att mina förskolor ska blomstra och bli framgångsrika. Kollegiala sammanhang där personalen skulle få mötas och utbyta erfarenheter, idéer och bepröva sina erfarenheter lät spännande, men hur skulle jag få till det praktiskt? Hur skulle vi få samma fokus och ha blicken riktad åt samma håll? Under utbildningsprojektet SKUA som vi arbetade med 2022-2023 så planerade lärledarna för ett kortare gemensamt projekt, där alla tre förskolorna arbetade med en barnbok. Det blev lyckat och tankeprocessen sattes igång igen. Är det så här vi ska göra för att få till en utvecklande, inspirerande, nyfiken utbildning med kvalitet för barnen på mitt område? Barnböcker har jag mycket erfarenhet och intresse av, eftersom det har varit en naturlig del av min undervisning när jag själv arbetade som förskollärare. Mina kriterier var att det skulle vara en nyutgiven bok, som ingen hade så mycket erfarenhet av. Efter en hel del letade hittade jag boken *Fluff* av Annica Hedin (2021), med underbara bilder och som öppnade upp för många bra samtalsämnen med barnen. Här startade vår gemensamma resa.

Mitt rektorsområde består av tre förskolor. Gonäs förskola med tre avdelningar (50 barn). Saxdalens förskola med två avdelningar (20-30 barn). Fredriksbergs förskola som har två avdelningar (20-30 barn). Det har varit ca. 23 personer inklusive rektor och specialpedagog som har arbetat med temat utifrån barnboken *Fluff* av Annica Hedin. Rektor valde bok och presenterade för personalen på kompetensutvecklingsdagen i maj 2023 vilken bok vi skulle arbeta med nästkommande utbildningsår. Rektor läste högt ur boken på utbildningsdagen och varje avdelning fick sin egen bok för att hinna förbereda sig inför temats start. Personalen blev även indelade i mixade grupper från de olika förskolorna, för att tillsammans titta på boken med "olika glasögon". En grupp fokuserade på språk och kommunikation, en annan på matematik, en tittade på naturkunskap och teknik och en grupp på skapande och värdegrund. Alla grupper funderade också på hur vi kunde få in motoriken i undervisningen. Rektor samlade sedan in alla tankar som grupperna hade diskuterat. Tidigt på höstterminen träffades utvecklingsgruppen på området för att planera hur vi skulle arbeta med temat. Vi gjorde en gemensam planering i Unikum, så att alla avdelningar bara kunde hämta den på Skolbanken. Gruppen sammanställde även tankarna som hade kommit fram under kompetensutvecklingsdagen i maj, till olika inspirationsdokument inom de olika områdena. Det skrevs en plan för när vi skulle arbeta med områdena, för att vi skulle kunna inspirera och få till erfarenhetsutbyte och ett kollegialt lärande. Vi började med skapande och värdegrund, eftersom fokus på hösten ligger med att arbeta ihop sin barngrupp

och få alla individer trygga och hitta sin plats. Det andra området var språk och kommunikation, sedan kom matematik och därefter naturkunskap, teknik och motorik.

Kommunens förskolor har fem kompetensutvecklingsdagar på ett utbildningsår, så vi tyckte att det var naturligt att byta fokusområde vid varje sådan dag. Så från v. 33-34 skulle alla avdelningar publicerat den gemensamma planeringen och startat igång det första fokusområdet. Vecka 38 när vi träffades alla tre förskolorna på samma ställe, så skulle alla avdelningar berätta om sin undervisning som de hade haft under perioden. En del visade det i en PowerPoint, andra hade tagit med sig bilder eller saker som barnen hade tillverkat, några berättade om reflektioner och tankar som barnen hade haft eller tankar som hade kommit upp efter hand när pedagogerna hade planerat sin undervisning. De enda ramarna som fanns var att barnboken Fluff skulle ligga till grund och skapande och värdegrund skulle ha varit i fokus. Alla avdelningar hade tänkt väldigt olika, vilket fascinerade många. Här fanns plats för frågor till varandra, tid till att inspireras och byta erfarenheter. Många tog med sig bra idéer från andra till nästa period och införde det i sin egen undervisning. Det blev i och för sig ett nytt område men till exempel ett språkuppdrag i samlingen kunde lätt även bli ett matematikuppdrag i samlingen. I flera utvärderingar kommer det dock fram att det hade varit roligt att få med sig inspiration innan man skulle gå ut och arbeta med ett nytt område. Det tar vi med oss till nästa utbildningsår.

Vi har haft en väska som har vandrat mellan förskolorna. I väskan har det funnits en liten gosedjurskanin, en bok att skriva i och ett uppdrag från rektor och specialpedagog. Syftet med väskan var att Fluff inte bara fanns i boken, utan blev en liten individ som barnen behövde ta hand om. Vi fick här automatiskt in värdegrunden i vardagen och flera diskussioner kom upp hur man tar hand om någon som är ny, hur man är en bra kompis, vilka behov Fluff hade, vad som kunde göra hen rädd, blyg och ledsen. Fluff fick både delta på samlingen, i luciatåget och på älgjakten. I boken som låg i väskan kunde pedagogerna och barnen klistra in kort och berätta om vad Fluff hade gjort när hen hade varit på besök. Barnen och pedagogerna på nästa förskola kunde sedan läsa om detta. Uppdraget från rektor och specialpedagog var både för att skapa en likvärdighet och att utmana pedagogerna i att prova saker som skulle öka kvaliteten på undervisningen. Det kunde även ligga information att läsa t.ex. om barns språk- eller matematikutveckling. Som värdegrundsuppdrag så skulle pedagogerna ta reda på vad som gjorde barnen glada, ledsna, rädda och arga. På yngrebarnsavdelningarna tog man här hjälp av vårdnadshavarna, vilket även gjorde att de blev insatta i vårt tema. Det blev mycket diskussioner runt de små presentationerna om barnens känslor, både mellan barnen och mellan pedagogerna. Barnen lärde sig saker om varandra, både att man kan känna lika och olika och att det inte finns något rätt och fel. Varje barn lyftes och deras känslor blev viktiga. Pedagogerna lärde sig saker om barnen som de sedan kunde ha nytta av i barnens utbildning.

I språk- och kommunikationsuppdraget skulle pedagogerna prova att föra in praxisalfabetet i undervisningen. De skulle minst arbeta med fyra ljud; O, A, M, B. I väskan fanns lite idéer på hur man kan jobba med ljuden som till exempel i en saga, i ett memoryspel, fiska ljuden eller att sätta dem vid en dörr och använda som kod för att komma in i rummet. Det fanns inget facit på hur de skulle arbeta med ljuden, bara att alla skulle ha provat att arbeta med dem. Det framkom när pedagogerna berättade om sin undervisning att de hade fått upp ögonen för hur viktigt det är att jobba med ljuden. De hade uppmärksammat barn som inte kunde språkljud och vissa av de äldre barnen lärde sig att ljuda till bokstäverna ihop och kunde då också läsa ord. Språkområdet arbetade avdelningarna med från v. 39-43. Vecka 44 körde vi igång med nästa område som var matematik och arbetade med det till nästa kompetensutvecklingsdag som var v. 2. Med andra ord så sträckte sig det även över jul, vilket pedagogerna utnyttjade när de planerade sin undervisning. Flera avdelningar gjorde adventskalendrar med fokus på matematik. I uppdraget från rektor och specialpedagog skulle avdelningarna föra in mätning i undervisningen. Det kunde handla om längd, volym, vikt och tid. Till varje förskola köptes det in en stor våg som man till exempel kunde använda i undervisningen ute. Flera pedagoger reflekterar över att matematik är så mycket och man kan få in det i så många vardagssituationer om man har ”matteglasögonen” på sig. De berättar om värdefulla diskussioner med barnen då de även har byggt närmare relationer till varandra.

Vårt sista gemensamma fokusområde var natur, teknik och motorik. Här skulle experiment in i undervisningen (och gärna ute) i uppdraget från rektor och specialpedagog. Pedagogernas egna reflektioner var att det inte hade varit svårt att få med barnen i det som de hade planerat. Barnen var väldigt intresserade av experimenten och några pedagoger var förvånade över att det gick så bra, även med de yngre barnen. De lärde sig ord som experiment, flyta, sjunka, frysa och tina. Det var flera avdelningar som gjorde experiment ute till exempel kasta varmt vatten upp i luften, frysa vatten i olika former och hämta snö ute för att sedan titta på när den smälte inne. Den sista perioden av terminen fick varje avdelning göra till sin egen. Om man tyckte att man inte hade hunnit med något som man ville göra, om någon av perioderna hade varit för kort, om barngruppen hade behov av att öva på något speciellt eller vad det behövdes lite extra av för att känna att man hade haft ett kvalitetsfullt utbildningsår, så skulle det finnas tid för det sista perioden. Flera av avdelningarna satsade mycket på att vara ute och ha undervisning i skogen, eftersom våren var på väg. Nu skulle även förskolorna planera för en avslutning på temat, som vi bestämde skulle vara på förskolans dag. Eftersom kommunen hade hållbarhets vecka även under den här perioden, tyckte vi att det passade bra att plocka in den undervisningen också på förskolans dag. Barnen fick gå olika aktivitetsbanor/hinderbanor, göra kretslopp i en glasburk, skapa med skräp, sortera skräp, odla, leta morötter, äta morötter och leta efter en skatt. Det var bra att ha sista perioden ”öppen” så att alla fick knyta ihop temat på sitt eget sätt.

○ 10.2 Reflektioner efter att vi har arbetat med det gemensamma temat ett utbildningsår

- **Likvärdighet-** Ett av syftena med att arbeta med ett gemensamt fokus var att skapa en likvärdig utbildning för barnen på alla mina tre förskolor. Jag tycker att vi har lyckats med det till viss del, men det finns mycket mer att göra. Det måste finnas en balans mellan att göra på samma sätt och utrymmet att få tänka själv. Det finns inte ett facit men läroplanen är också mycket tolkningsbar. Genom diskussioner har vi öppnat upp för att reflektera över sitt eget och andras undervisning, förhållningssätt och varför vi skapar den miljön som vi gör. Vad är egentligen barnens bästa och hur vet vi att vi gör rätt? Vi har i alla fall haft samma fokusområden; skapande & värdegrund, språk & kommunikation, matematik, natur, teknik & motorik. Vi har startat och avslutat temat ungefär samtidigt, så vi har tagit oss i mål. Alla barn har arbetat med alla dessa områden från förskolans läroplan, så på det sättet har vi hittat en likvärdighet.
- **Prova nytt-** Ett syfte var att skaka om lite i de befintliga strukturerna. Flera i personalgruppen har lång erfarenhet av förskola, vilket är fördel till viss del, men kan också vara en nackdel. Det kan lätt bli så att man går på den säkra upptrampade vägen, där man är van att gå. Det blir mycket samma undervisning som man alltid har planerat för. Jag önskade få in ny energi och ett driv framåt. En nyfikenhet att upptäcka och skapa tillsammans med barnen. Hela idén med temat blev nytt för alla. Att jobba med ett tema ett helt utbildningsår tror jag inte så många hade gjort tidigare. Inte heller att basera temat på en barnbok och utifrån den få in flera olika delar ur läroplanen. Uppgifterna från rektor och specialpedagog gjorde att pedagoger fick upp ögonen för vissa delar som de inte tidigare provat. Jag upplever att vi har haft ett driv och en positiv kultur har skapats runt vårt gemensamma fokus.
- **Dela med sig till andra-** Ett syfte var att öppna upp och skapa tid och möjligheter att få berätta om sin undervisning. Det gör att man reflekterar och analyserar över varför man gör som man gör. Idéer och erfarenheter kan också spridas till andra, vilket både underlättar planering och att man kan prova saker tillsammans med barnen som man inte tidigare gjort. Det sprids också en positiv stämning och möjligheterna kommer i fokus istället för svårigheterna. Vi har fyllt på varandra med energi. Relationer mellan människor har också skapats, när vi har lyssnat på varandra. Alla har haft med sig saker som de har delat med sig av på kompetensutvecklingsdagarna. Det som kan bli bättre är att dela med sig oftare till andra. Fortfarande så vet inte avdelningarna på samma förskola så mycket om varandras arbete. Trots att alla arbetar med samma tema så hjälper man inte varandra med idéer i vardagen, eller har undervisning på de andra avdelningarna. Min förhoppning var att någon pedagog som är bra på t.ex. drama kunde ha det med alla barn på hela förskolan, eller om man har en kul idé så får alla ta del av den, men så har det inte varit. På kompetensutvecklingsdagen har sakerna som presenterats av avdelningarna varit lika nya för de på den egna förskolan, som för dem på de andra. Det här är något vi behöver arbeta mer med inför nästa utbildningsår. I utvärderingar skriver alla ord som att det har varit roligt,

lärorikt och inspirerande att ta del av andras arbete och fascinerande att fast alla har haft samma fokusområde, så har de tänkt och gjort så olika. Jag ska även skapa forum där förskolorna kan dela idéer med varandra under resans gång.

- **Reflektion och analys-** När jag tidigare har tittat på pedagogernas arbete vad det gäller reflektion och analys, så har jag sett att det här är ett stort utvecklingsområde. Jag upplever att flera i personalgruppen är ovana att titta och reflektera över sin undervisning. I Unikum fanns det väldigt få reflektioner och analyser och det verkade som att många inte riktigt visste vad de skulle skriva om. Jag behövde skapa tid för detta och en struktur för hur det skulle gå till. På varje kompetensutvecklingsdag har det därför funnits avsatt tid för att reflektera över området som har varit i fokus. Samma reflektionsfrågor fanns sedan till grund för varje gång det var dags att reflektera. Vissa gånger skulle pedagogerna både reflektera och analysera över sitt arbete. Efter varje tillfälle så gav jag feedback på deras tankar, vilket också blev väldigt bra. Jag har tidigare tyckt att det har varit svårt att veta när de har skrivit en reflektion och det har funnits en rädsla för att jag ska glömma bort något arbetslag. Flera avdelningar som tidigare inte har skrivit reflektioner, har heller inte fått feedback på detta sätt. När vi nu gjorde reflektionerna och analyserna till en rutin, fick jag också rutin på att ge feedback till alla arbetslag. Det var även mycket fördelaktigt både för mig och pedagogerna att gå tillbaka till när vi skulle utvärdera utbildningsåret. Jag kan se att det här fortfarande är ett utvecklingsområde, så den här strukturen kommer vi att ta med oss till nästa tema.
- **Lärloggar-** När jag tidigare tittat på pedagogernas arbete vad det gäller lärloggar har jag sett att det ser väldigt olika ut på olika avdelningar. Flera gånger är loggarna inte skrivna utifrån en planering och det är mycket görande som plockas fram. Det har inte heller varit likvärdigt för barnen, när vissa barn inte har haft en enda lärlogg. Jag upplever även att många loggar har sparats till slutet av terminen, vilket har skapat stress hos pedagogerna när alla ska göras färdiga samtidigt. Vi skapade därför en struktur på detta. Efter varje område skulle det även göras en lärlogg. Den skulle baseras på en av reflektionsfrågorna som var *Vilket nytt lärande kan vi se hos barnen*. Jag upplever att det har blivit bättre för pedagogerna att göra det här arbetet strukturerat under året, men det kan vara svårt att se vad barnen har lärt sig, när det bara har gått några veckor. Barnens lärande är en process som behöver få ta tid och syftet med undervisning i förskolan är något annat än i skolan. I förskolan anser jag att det handlar mycket om att lära sig att vara i en grupp tillsammans med andra, att våga delta, våga prova saker för första gången, att bygga upp självkänslan och tron på sig själv. Så klart kan man utvärdera att barnen har lärt sig ett nytt ord eller att de kan rimma, men det finns så mycket saker som inte syns lika tydligt. Vi har haft bra diskussioner om vad en lärlogg ska vara och det här är något som vi också kommer att jobba vidare med.
- **Tidspress-** Jag har tidigare upplevt att flera pedagoger ofta säger att de inte har haft tid. Saker händer som till exempel frånvarande personal, dilemman som uppstår och mycket praktiska saker som tar mycket tid

och uppmärksamhet från barnens utbildning. Jag tror därför att det är bra att ha en viss tidspress på sig, för att få saker gjorda. Det är en fin balans, så att det blir lagom press, så att det inte skapar stress. Vi bestämde att minst 10 minuter per dag skulle det vara planerad undervisning för barnen. Det känns väldigt lite, men till skillnad från att det inte bedrivs någon planerad undervisning överhuvudtaget, så är det i alla fall något. Jag tänkte att har man kommit igång, så blir det antagligen mer än 10 minuter också. Det är viktigt att inte tänka för stort, för då är det lätt att det inte blir någonting alls. Flera pedagoger uppskattar verkligen att de har haft temat att hålla sig i under utbildningsåret när vardagen har svajat. Det har varit som en livboj som har hållit dem uppe. Livbojen har också haft ett rep som jag har kunnat dra i ibland för att få något arbetslag på rätt köl igen. Till varje kompetensutvecklingsdag har varje arbetslag haft med sig saker som de har presenterat, trots att det har stormat. Undervisning har bedrivits trots omständigheter som har varit, vilket är skönt när man tittar tillbaka på året. Barnen är på förskolan här och nu och de har rätt till sin utbildning. Det går så mycket mer än vad vi tror om man bara vill se det.

- **Dela med övriga-** Det finns ett viktigt syfte med att göra vårdnadshavarna involverade i vårt tema. Min erfarenhet säger att barn behöver bli sedda, hörda och bekräftade vuxna som står dem nära, för att de ska få en god självbild och känna sig värdefulla. Vi planerade därför höstens föräldramöten utifrån att vårdnadshavarna skulle få delta i undervisning som barnen annars gör, för att få dela deras erfarenhetsvärld och att de skulle få en positiv bild om vad mycket bra som sker på förskolan. Rektor läste högt ur Fluff och sedan fick vårdnadshavarna gå runt till olika stationer som var skapande & värdegrund, språk & kommunikation, matematik, och natur & teknik. De fick göra experiment, prova att sortera eller lägga saker i mönster, få en inblick i praxisalfabetet och titta på olika saker som man kan göra när man har skapande tillsammans med barnen. Även när vi hade våra politiker på besök, så gjorde vi dem lite nyfikna på vårt tema. Det är bra att de vet hur undervisning för yngre barn kan gå till och att förskolan lyfts fram på ett positivt sätt.
- **Framåtsyftande-** Vi har redan börjat planera för nästa tema som kommer att vara uppbyggt på samma sätt, men med en annorlunda infallsvinkel. Redan på kompetensutvecklingsdagarna i januari och februari i år började vi tillsammans skriva på planeringar för utbildningsåret 2024-2025. I mixade grupper mellan förskolorna fick pedagogerna åter igen sätta på sig olika fokusglasögon och reflektera över vad barn behöver inom områdena *barns sociala förmågor*, *barns intressen och lek*. Vi tyckte också att vi behöver arbeta mer med *olika kulturer* eftersom vi inte har så många barn med annat modersmål i rektorsområdet. Under de två tillfällena fick grupperna diskutera hur en planering inom deras utvalda område kunde se ut. Sedan skickade vi runt planeringarna till de andra grupperna, som fick ge feedback på det som var skrivet. Under nästkommande utvecklingsdag gjorde vi på samma sätt. Samma grupper arbetade vidare med sin planering, men nu med feedbacken från de andra. På slutet av passet skickade vi runt

planeringarna åter igen för feedback av de andra grupperna. På det här sättet blir alla delaktiga i planeringarna, man får in andras tankar som man inte annars skulle få om bara avdelningen skrev sin egen planering och vi får en mer likvärdig utbildning för barnen. I slutet av vårterminen träffades utvecklingsgruppen och skrev rent två av planeringarna och publicerade dem i Skolbanken. När höstterminen börjar finns det färdiga planeringar att hämta för alla avdelningar. Tidigare kunde det ta mycket lång tid för vissa avdelningar att få sina planeringar publicerade, eftersom de inte hade haft tid att göra dem. När vi gör på detta sätt, kan vi komma igång med undervisningen mycket snabbare.

Den här gången har även pedagogerna fått vara med och välja vilka böcker vi ska arbeta med nästa utbildningsår. På en kompetensutvecklingsdag under våren hade rektor köpt in olika barnböcker som pedagogerna fick läsa och tycka till om. Majoriteten valde att vi skulle arbeta med de två barnböckerna *Vem ser Dim* (2017) och *Hur mår Dim* (2023) av Maria Nilsson Thore. Utvecklingsgruppen har gjort en planering även för Dim. Det blir som vår övergripande planering och de andra blir mer om våra utvalda områden. Vi kommer att börja med barns intressen och barns sociala förmågor, eftersom vi tycker att det är lämpligt när man ska jobba ihop gruppen i början. Vi kommer att arbeta med de två områdena hela höstterminen. På vårterminen kommer vi att fokusera på leken och sedan kommer vi att göra ett smalare område då vi lär oss mer om olika kulturer. I samband med våra utvalda områden kommer vi att läsa vissa kapitel i kommunens utvalda litteratur, för att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund. Böckerna berör förhållningssätt och bemötande, lekresponsiv undervisning och hur man leder en barngrupp och ett arbetslag. Det kommer att passa bra ihop med våra fokusområden. Alla avdelningar har fått sina Dimböcker innan sommaren. De har även fått en uppgift att tillverka en Dim (och gärna en Lummer) som de ska ha med i undervisningen. Vi kommer inte ha någon väska som går runt den här gången, eftersom det var ganska komplicerat att få till det på ett bra sätt. Väskan åkte runt med rektorn till de olika förskolorna, vilket ibland gjorde att Fluff fick vara på blixervisit på något ställe. Den här gången kommer varje avdelning styra över när deras egen Dim ska delta i undervisningen. Det vi förlorar är ju att barnen inte blir delaktiga i de andra förskolornas arbete på samma sätt. Vi får fundera på om vi kan lösa det på något vis. Kanske kan de brevväxla med varandra?